

ЛІКНЕП ДЛЯ БАНКІРІВ

Текст: Наталія КОЗАЧУК, Львів

Рубрика: Банкіри

Схоже на те, що Міжнародна фінансова корпорація всерйоз взялася за українські банки. Принаймні про це свідчить серія підписань меморандумів про співпрацю між Міжнародною фінансовою корпорацією (IFC – International Finance Corporation) та Асоціацією банків в областях України. Процедура підписання такого Меморандуму відбулася 12 листопада на Львівщині. Документ підписали керівник проекту «Корпоративне управління в банківському секторі України» Дезмонд О'Майнік та президент Асоціації банків Львівщини Олександр Іванов.

Про недорозвинуте корпоративне управління

За словами Дезмонда О'Майніка, на сьогодні завдяки впливу ринкових процесів, таких, як підвищення конкуренції (як з боку національних, так і з боку іноземних гравців), збільшення активності інвестиційних фондів як альтернативних джерел фінансування, українські банки змушені вживати заходів щодо покращення практики корпоративного управління.

Для українського банківського сектору залучення іноземних кредитів або інвестицій є одним із найкращих способів отримати більш дешевий капітал. Однак іноземні інвестори очікують побачити інформацію про банки та їх структуру у знайомому та зрозумілому їм форматі, зокрема щодо чіткої та функціональної системи управління. Важливим є і розкриття фінансової інформації, підготовленої згідно з Міжнародними Стандартами Фінансової Звітності (МСФЗ), а також належна практика прозорості та надійного управління ризиками.

На думку Дезмонда О'Майніка, хоча український банківський сектор і зробив деякі кроки до впровадження прогресивної практики корпоративного управління, все ж деякі питання залишаються невирішеними, а корпоративне управління – слабдорозвиненим. Отже, передусім необхідно звернути увагу на прозорість та розкриття інформації про реальних власників банку, політику винагород, дивідендну політику, зміст річних звітів. Крім цього, слід налагодити ефективне, а не формальне функціонування внутрішнього аудиту та створити аудиторські комітети.

Не менш важливим є створення та активне функціонування комітетів спостережної ради та залучення до її складу незалежних людей.

«У наступні роки, – сказав п. О'Майнік, – відбудеться зростання української фінансової системи не лише за розміром, але й за складністю, оскільки конкурентні сили ставатимуть все більш розвиненими. Ми сподіваємося, що регулятивна база підтримуватиме таке здорове зростання та розвиток, а також приділятиме особливу увагу поліпшенню пруденційного регулювання та нагляду. Справжній успіх реформ фінансового сектору, однак, залежатиме від організаційної ефективності самих банків, адже це той сектор, звідки йде фінансування бізнесу, і від його роботи значною мірою залежить стан економіки держави. Якщо в країні відбувається банківська криза, то це боляче б'є по всьому життю держави».

Про проект

Отже, IFC відтепер навчатиме львівських банкірів цивілізованим правилам гри на світовій арені. Асоціація банків Львівщини об'єднує всі балансові банківські установи: п'ять великих банків, які обслуговують близько 90% бізнесу області та стільки ж індивідуальних клієнтів. До неї також входять Львівський банківський інститут та регіональне відділення НБУ. Всі ці структури і будуть задіяні в реалізацію проекту «Корпоративне управління в банківському секторі України».

Думка експерта

Дезмонд О'Майнік, керівник проекту «Корпоративне управління в банківському секторі України»:

«На жаль, українські банки часто є сферою конфлікту інтересів і не розкривають своїх реальних власників. Ми аналізували річні звіти 32-х банків, і з них лише один розкрив інформацію про свого реального власника.

Українським банкам важко працювати, не маючи доступу до дешевих коштів, а отже, в них дуже високі кредитні ставки. Я деякий час працював фінансовим контролером у Міжнародних авіалініях, і нам доводилося брати кредити під 10%, що дуже негативно впливало на розвиток компанії. Україні дуже важко бути конкурентоздатною, якщо існують такі високі ставки. Щоб мати дешевші фінанси, Україні треба залучати дешевший капітал саме з міжнародного ринку. І наша присутність в Україні пов'язана з тим, аби теоретично і практично допомогти банкам спрямовувати і координувати їхню діяльність. Перший Меморандум ми підписали із харківськими банкірами, а другий – із львівськими. Стратегічна ж мета нашого проекту – підвищити рівень життя мешканців України».

Фінансує проект Державний секретаріат з економічних справ Швейцарії, і загалом на нього буде витрачено 1,5 млн. доларів США. Частина освітньої роботи IFC провадитиме безплатно, а деякі послуги надаватимуться на платній основі. За словами Дезмонда О'Майніка, люди більше цінують здобуте і більше розуміють важливість послуги, якщо за неї платять. Гроші ж, отримані від платних послуг, спрямовуватимуться на продовження проекту, який поки що розрахований на два роки. Безплатно провадитимуться відкриті семінари для всіх бажаючих, платно – закриті «воркшопи», тобто практичні семінари з урахуванням індивідуальних потреб банків, а також особисті письмові та усні консультації. Найбільш повноцінною платною послугою є розробка пілотної програми, спрямованої на вдосконалення корпоративного управління. За пілотними програмами Міжнародна фінансова корпорація працюватиме лише із вісьмома українськими банками, які поки що обирає. На Львівщині для цієї програми,

ймовірно, буде обрано лише один банк. Проект переслідує дві мети – допомогти банкам налагодити власну систему корпоративного управління, а також навчити методології і засадам IFC.

Міжнародна фінансова корпорація сама є потужним інвестором. Щороку вона вкладає кілька десятків мільйонів доларів у різні банківські установи світу, а також в економічні проекти. Однак, перш ніж інвестувати кошти, довго вивчає структуру корпоративного управління і «досьє» партнера. Скажімо, перед тим, як підписати угоду із «Галнафтогазом» про інвестування 20 млн. доларів, корпорація тривалий час вивчала свого потенційного партнера і прораховувала всі можливі ризики.

Хоча термін «корпоративне управління» набув поширення тільки в останні роки, Міжнародна фінансова корпорація вже протягом десятиліть працює над головними питаннями корпоративного управління – структурує компанії-клієнти, оцінює інвестиційні можливості та висуває кандидатури членів Ради директорів. Великий практичний досвід дозволяє пристосовувати головні засади і принципи IFC до реальних умов країн, що розвиваються. Відповідно, компанія з добре налагодженим корпоративним управлінням має більше шансів досягти кращих результатів у всіх напрямках діяльності.

Тематика консультацій, які надаватимуть фахівці Міжнародної фінансової корпорації, є такою: «Як розробити та впровадити систему корпоративного управління в банку», «Як вдосконалити роботу Спостережної Ради та управління», «Як попередити виникнення та врегулювати конфлікт інтересів», «Як налагодити систему внутрішнього контролю», «Як система управління ризиків забезпечує конкурентну перевагу банку», «Як забезпечити прозорість та розкриття інформації для ефективного залучення іноземних інвестицій» тощо.

Коментар дипломата

Крістіан Феслер, Надзвичайний і Повноважний Посол Швейцарії в Україні:

«Після Помаранчевої революції у світі спостерігається підвищений інтерес до інвестування в Україну, тому для банків зараз ідеальний час для поліпшення своїх міжнародних відносин та інтеграції до міжнародного ринку капіталу. Для цього необхідне дотримання міжнародних стандартів. Очевидно, що банки, які покращують стандарти корпоративного управління, мають кращі можливості щодо залучення іноземного капіталу. Саме цей доступ до капіталу і визначить переможців у банківському секторі України».

«Нам дуже приємно, що Меморандум про співпрацю Міжнародна фінансова корпорація підписала після Харківської – із Львівською асоціацією банків. Я переконаний, що ця співпраця допоможе українським банкам поліпшити стилі і методи корпоративного управління, підвищить рівень обізнаності українських банків із найкращою міжнародною практикою корпоративного управління, що в кінцевому рахунку сприятиме поліпшенню інвестиційного клімату в регіоні. Належна практика корпоративного управління дозволить банкам підвищити ефективність своєї діяльності та мінімізувати ризики; отримати легший доступ до іноземних ринків капіталу і знизити вартість коштів; залучити стратегічних інвесторів, а також зміцнити свою репутацію і підвищити рівень довіри клієнтів та інвесторів», – зазначив президент Асоціації банків Львівщини Олександр Іванов.

ДОВІДКА

Корпоративне управління – це система керування акціонерними товариствами та контролю за їх діяльністю. Корпоративне управління в банківському секторі охоплює способи, якими державні установи, Спостережні ради банків та вище банківське керівництво регулюють свою діяльність, і спрямоване на захист інтересів вкладників та належний рівень поінформованості між органами управління банку, його власниками та клієнтами. Належна практика корпоративного управління дозволяє банкам: підвищити ефективність своєї діяльності та мінімізувати ризики; отримати легший доступ до ринку капіталу і знизити ціну фінансування; збільшити темпи росту; залучити стратегічних інвесторів; вдосконалити стандарти кредитування; захищати права дрібних акціонерів та інших контрагентів; підвищити рівень довіри клієнтів.

За матеріалами Міжнародної фінансової корпорації